

Mekong Migration Network (MMN)

“เพื่อนบ้านต้องการความช่วยเหลือ: ตรวจสอบการตอบสนองของประเทศไทยต่อการย้ายถิ่น ด้วยหลากหลายผลหลังการรัฐประหารในประเทศเมียนมา

บทสรุปสำคัญ

เครือข่ายการย้ายถิ่นในอนุภูมิภาคน้ำโขง (Mekong Migration Network-MMN) เป็นเครือข่ายองค์กรประชาสังคม (CSOs) มุ่งศึกษาเรื่องแรงงานข้ามชาติรวมถึงขบวนการระดับรากหญ้าและสถาบันวิจัยซึ่งทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิของแรงงานข้ามชาติในอนุภูมิภาคน้ำโขง นับตั้งแต่เหตุการณ์รัฐประหารในประเทศเมียนมา เมื่อพ.ศ. 2564 แรงงานข้ามชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทยจากประเทศดังกล่าว เพื่อหางาน ลี้ภัย หรือทั้งสองอย่าง ต้องเผชิญกับความเสี่ยงและอันตรายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงหลังการรัฐประหาร การล่มสลายทางเศรษฐกิจ และความหายนะด้านมนุษยธรรมในประเทศเมียนมาทำให้ผู้คนต้องอพยพมายังประเทศไทย

ด้วยความกังวลอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับสถานการณ์นี้ ทางเครือข่ายการย้ายถิ่นในอนุภูมิภาคน้ำโขงได้จัดทำงานศึกษานี้โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ ประการแรก บทความนี้ต้องการศึกษาและทำความเข้าใจให้มากขึ้นเกี่ยวกับแนวโน้มนโยบายของประเทศไทยในการต่อต้านแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาที่เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่การรัฐประหาร ประการที่สอง ต้องการพัฒนาข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมซึ่งมุ่งเป้าไปที่ผู้กำหนดนโยบายเพื่อปรับปรุงสถานการณ์ของแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ และสุดท้าย บทความนี้มีเป้าหมายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเครือข่ายการย้ายถิ่นในอนุภูมิภาคน้ำโขงและองค์กรด้านสิทธิแรงงานข้ามชาติอื่นๆ ในการพัฒนากลยุทธ์การรณรงค์ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการจัดทำงานศึกษานี้ เครือข่ายการย้ายถิ่นในอนุภูมิภาคน้ำโขงได้จัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันสองครั้งระหว่างสมาชิกที่เกี่ยวข้องในเครือข่ายของเรา จากนั้นเราได้ทำการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ 16 ครั้งกับผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งจากหลายภาคส่วนของรัฐบาลไทยและภาคประชาสังคม โดยผู้ให้ข้อมูลหลักได้รับการติดต่อเพื่อสัมภาษณ์โดยตรงจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่และประสบการณ์การย้ายถิ่นบริเวณหรือใกล้กับชายแดนไทย-เมียนมา หรือจากความรู้เชิงชาชญา ด้านนโยบายที่เกี่ยวข้องของเขา ทั้งนี้บทสนทนาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจะไม่เปิดเผยชื่อในการเผยแพร่ การสัมภาษณ์ภาคสนามได้ดำเนินการในระหว่างเดือนกันยายนและตุลาคม พ.ศ. 2564 พร้อมทั้งการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอยู่ในสาธารณสมบัติ

ข้อค้นพบ

จากการวิเคราะห์เอกสารการศึกษาเหล่านี้ พบว่าการตัดสินใจของรัฐบาลไทยในการจำกัดการย้ายถิ่นฐานอย่างเข้มงวดตั้งแต่การรัฐประหาร ได้ก่อให้เกิดความยากลำบากอย่างร้ายแรงในกลุ่มแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา และผลักดันให้พวกเขาตกอยู่ในเงื้อมมือของกลุ่มนายหน้าที่ไร้ยางอาย โดยผู้ที่ต้องการเดินทางเข้าประเทศไทยต้องเผชิญกับการเดินทางที่เสี่ยงอันตรายข้ามเขตความขัดแย้งและชายแดนที่มีการคุ้มเข้มจากทหาร ในขณะที่ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากนายหน้าสูงมากส่งผลให้แรงงานข้ามชาติมีหนี้สินมากขึ้นจากการสัมภาษณ์องค์กรภาคประชาสังคมและเจ้าหน้าที่รัฐบาลไทยที่คุ้นเคยกับสถานการณ์หลังรัฐประหาร พบว่าแรงงานข้ามชาติจ่ายเงินให้นายหน้าระหว่าง 15,000 ถึง 29,000 บาท (469-906 ดอลลาร์สหรัฐ) เพื่อเดินทางเข้าประเทศไทยอย่างลับๆ และได้รับการจ้างงาน จำนวนเงินเหล่านี้เทียบเท่ากับเงินเดือนสองถึงสี่เดือนสำหรับแรงงานข้ามชาติ หากจ่ายตามค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายของประเทศไทย และจากประสบการณ์ของเครือข่ายการย้ายถิ่นในอนุภูมิภาคน้ำโขง เป็นที่น่าเสียใจอย่างยิ่งที่แรงงานข้ามชาติหลายคนไม่ได้รับสิ่งเหล่านี้

การศึกษาของเรายังพบแนวทางนโยบายที่ขัดแย้งกันในการดำเนินงาน จากแถลงการณ์ต่อสาธารณะของรัฐบาลไทยอ้างว่า "เคารพหลักการไม่ส่งกลับ" อย่างไรก็ตาม การศึกษาของเราชี้ให้เห็นถึงการใช้อำนาจเพื่อกักขังและ "ผลักดันกลับ" บุคคลที่เดินทางออกจากประเทศเมียนมาโดยพลการ เจ้าหน้าที่รัฐบาลไทยที่ให้สัมภาษณ์กับเครือข่ายการย้ายถิ่นในอนุภูมิภาคน้ำโขงในระหว่างการศึกษายืนยันว่า นโยบายเกี่ยวกับการเข้ามาใหม่จากประเทศเมียนมาตั้งแต่การรัฐประหารนั้น "อยู่ในความรับผิดชอบของสภาความมั่นคงแห่งชาติ... และกองทัพ (ไทย) มีนโยบายที่จะจับกุมและเนรเทศ บุคคลที่มาจากประเทศเมียนมาทันที" นอกจากนี้ ตัวแทนจากภาคประชาสังคมยืนยันว่าแรงงานข้ามชาติ "เสี่ยงต่อการถูกจับกุมเพิ่มขึ้นอย่างมาก" และ "พวกเขาเผชิญกับความเป็นไปได้สูงที่ข้อมูลของพวกเขาจะถูกแจ้งกับทางการเมียนมา (โดยพลัดนัย)"

ในแง่ของทางเลือกเชิงนโยบายเชิงสร้างสรรค์ที่รัฐบาลไทยเปิดให้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ การศึกษาของเราสำรวจความเป็นไปได้ของการดำเนินโครงการคุ้มครองชั่วคราวสำหรับแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาที่เข้ามาตั้งแต่การรัฐประหาร จากตัวอย่างล่าสุดจากที่อื่นๆ ในโลก แนวทางดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงคำมั่นสัญญา เพื่อช่วยให้แรงงานข้ามชาติสามารถเข้ามาทำงานและเข้าถึงบริการทางสังคมได้อย่างถูกกฎหมาย สิ่งนี้จะช่วยให้แรงงานข้ามชาติมีพื้นที่หายใจจนกว่าจะพบวิธีแก้ปัญหาที่ถาวรกว่านี้ สำหรับรัฐบาลไทย โครงการคุ้มครองแรงงานชั่วคราวเสนอมติแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากอาจช่วยส่งเสริมตลาดแรงงานในประเทศ ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยให้พวกเขาปฏิบัติตามข้อผูกพันที่ไม่ส่งกลับโดยไม่จำเป็นต้องมีขั้นตอน

Mekong Migration Network (MMN)

การคัดกรองที่ซับซ้อน อย่างไรก็ตาม การศึกษาสรุปว่ายังคงต้องดูต่อไปว่าโครงการดังกล่าวสามารถปฏิบัติได้จริงในปัจจุบันหรือไม่ เมื่อพิจารณาจากกองกำลังทางการเมืองที่ซับซ้อน

ข้อเสนอแนะ

จากการค้นพบของเรา โดยคำนึงถึงสถานการณ์ด้านมนุษยธรรมและความมั่นคงที่เลวร้ายในประเทศเมียนมา และสอดคล้องกับหลักการด้านสิทธิมนุษยชน เครือข่ายการย้ายถิ่นในอนุภูมิภาคน้ำโขงเรียกร้องให้รัฐบาลไทยนำระบบการย้ายถิ่นฐานที่ครอบคลุมและมุ่งเน้นด้านสิทธิมาใช้ในการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติทั้งหมดจากประเทศเมียนมา รวมทั้ง:

1. ยุติการกักขังและบังคับส่งกลับทุกคนที่เข้าประเทศไทยจากประเทศเมียนมาไม่ว่าจะลี้ภัยหรือทำงาน การส่งกลับใด ๆ ที่เกิดขึ้นจะต้องปราศจากการบังคับและต้องได้รับการยินยอม สำหรับผู้ที่หลบหนี และต้องการกลับไปประเมินสถานการณ์ในประเทศเมียนมาไม่ควรถูกลงโทษหากกลับเข้ามาในประเทศไทยในภายหลัง
2. จัดหาที่พักพิง อาหาร และสิ่งจำเป็นอย่างเพียงพอในทันที ในพื้นที่ที่ปลอดภัยจากทหารเมียนมาและเข้าถึงได้เพื่อให้องค์กรช่วยเหลือผู้คนที่หลบหนีจากประเทศเมียนมา
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ประเมินความต้องการกับแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาทั้งหมด โดยประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น เพื่อกำหนดความต้องการและสถานการณ์ส่วนบุคคล
4. มอบเอกสารอนุญาตให้กับบุคคลที่ลาพักพื้น เข้าถึงการจ้างงาน การดูแลสุขภาพ การศึกษา และการเดินทางภายในประเทศ และ
5. อำนวยความสะดวกในการตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สามสำหรับชาวเมียนมา ซึ่งจำเป็นต้องประสานงานกับหน่วยงานระหว่างประเทศและสถานทูต

ประการสุดท้าย คำแนะนำเหล่านี้ควรเป็นส่วนหนึ่งของการตอบสนองในระดับภูมิภาคที่กว้างขึ้น โดยประสานงานกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) และประชาคมระหว่างประเทศที่กว้างขึ้น เพื่อบรรเทาวิกฤตที่ต้นเหตุด้วยการช่วยฟื้นฟูการปกครองพลเรือนตามระบอบประชาธิปไตยในประเทศเมียนมา